

Sygnatura akt VI Ka 726/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **9 października 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Arkadiusz Łata

Sędziowie SSO Grzegorz Kiepusa

SSR del. Małgorzata Peteja-Żak (spr.)

Protokolant Agata Lipke

przy udziale Elżbiety Ziębińskiej

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2015 r.

sprawy skazanego **D. B.** ur. (...) w

G., syna H. i M.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 25 maja 2015 r. sygnatura akt III K 8/15

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- w pkt I jako podstawę wymiaru kary łącznej grzywny nadto wskazuje przepis art. 86 § 1 kk,

- w pkt V jako podstawę wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności nadto wskazuje przepis art. 86 § 1 kk,

- w pkt VI jako podstawę wymiaru łącznego zakazu prowadzenia pojazdów w miejsce przepisu art. 90 § 1 kk wskazuje art. 90 § 2 kk,

2. uchyla punkty III, IV, VIII, IX, X, XI, XII, XIII zaskarżonego wyroku i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania;

3. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

4. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. D. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

5. zwalnia skazanego od zapłaty kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 726/15

UZASADNIENIE WYROKU

z dnia 9 października 2015r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach rozpoznawał po raz drugi wniosek skazanego D. B. o wydanie wyroku łącznego, ustalając, że był on skazany prawomocnymi wyrokami:

- 1. Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 2 marca 2009 roku, wydanym w sprawie II K 654/08,*** za przestępstwo z art. 238 kk i art. 233 §1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, popełnione w dniu 29 lutego 2008 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby oraz grzywnę w rozmiarze 60 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych;
- 2. Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 9 czerwca 2009 roku, wydanym w sprawie IX K 630/08,*** za przestępstwo z art. 272 kk i art. 270 §1 kk i art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, popełnione w dniu 6 sierpnia 2007 roku na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę w rozmiarze 70 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych;
- 3. Sądu Rejonowego w Mysłowicach z dnia 30 września 2009 roku, wydanym w sprawie II K 312/09,*** za przestępstwo z art. 178a §1 kk popełnione w dniu 10 października 2008 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby oraz grzywnę w rozmiarze 30 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych, orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów na okres 3 lat, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Mysłowicach z dnia 14 marca 2011 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;
- 4. Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach z dnia 30 listopada 2009 roku, wydanym w sprawie IV K 1169/09,*** za przestępstwo z art. 270 §1 kk popełnione w dniu 13 grudnia 2008 roku na karę grzywny w rozmiarze 50 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 30 złotych;
- 5. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 czerwca 2010 roku, wydanym w sprawie III K 606/10,*** za przestępstwo z art. 207 § kk popełnione w okresie od listopada 2008 roku do 28 marca 2009 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, zobowiązano oskarżonego do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu i oddano pod dozór kuratora, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 21 września 2011 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;
- 6. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 10 sierpnia 2010r., wydanym w sprawie o sygn. akt III K 1406/10,*** za przestępstwo z art. 178a § 1 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione 17 kwietnia 2010r. na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz grzywnę w rozmiarze 50 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych, orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych i rowerów na okres 8 lat, oddano oskarżonego pod dozór kuratora, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22 sierpnia 2011 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności;
- 7. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 listopada 2011 roku, wydanym w sprawie III K 1219/10,*** za przestępstwo z art. 233 § 1 kk i art. 234 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, popełnione w dniu 22 maja 2009 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby oraz grzywnę w rozmiarze 60 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 20 złotych;

8. **Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 30 marca 2011 roku, wydanym w sprawie III K 253/11**, za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, popełnione w dniu 31 października 2010 roku na karę 2 lat miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby oraz grzywnę w rozmiarze 20 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych, orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat;

9. **Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 8 lutego 2012 roku, wydanym w sprawie IX K 235/10**, za przestępstwo z art. 291 § 1 kk popełnione w okresie od 30 stycznia 2008 roku do 25 marca 2008 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby oraz grzywnę w rozmiarze 20 stawek dziennych, przy przyjęciu wysokości jednej stawki na kwotę 10 złotych;

10. **Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 lipca 2012 roku, wydanym w sprawie III K 849/11**, za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione w dniu 2 marca 2011 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 lat;

11. **Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 9 października 2013 roku, wydanym w sprawie IX K 781/11**, za przestępstwo z art. 18 § 2 kk w zw. z art. 279 § 1 kk popełnione w lutym 2008 roku na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 306 kk popełnione w okresie pomiędzy 17 lutego 2008 roku a 10 marca 2008 roku na karę 8 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, kary pozbawienia wolności połączono i wymierzono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

12. **Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 grudnia 2013 roku, wydanym w sprawie IX K 1837/10**, za przestępstwo z art. 178a § 1 kk popełnione w dniu 5 sierpnia 2009 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 6 lat;

13. **Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 21 maja 2014 roku, wydanym w sprawie IX K 1631/10**, za przestępstwo z art. 191 § 2 kk popełnione w sierpniu 2005 roku na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, ciąg przestępstw z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 270 § 1 kk i art. 297 § 1 kk popełnionych w okresie od marca 2005 roku do czerwca 2005 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, kary pozbawienia wolności połączono i wymierzono karę łączną 9 miesięcy wolności.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem łącznym z dnia 25 maja 2015r., w sprawie o sygn. akt III K 8/15,

w punkcie I - na mocy art. 85 kk i art. 86 § 2 kk połączył wobec skazanego D. B. kary grzywny, orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 1, 2, 4 i 9 części wstępnej wyroku łącznego, wymierzając skazanemu karę łączną grzywny w rozmiarze 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych.

W punkcie II - na mocy art. 577 kpk na poczet powyższej kary łącznej grzywny zaliczył skazanemu okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie IX K 235/10 (tj. 3 dni), uznając grzywnę za wykonaną w rozmiarze 6 stawek dziennych.

W punkcie III - na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył wobec skazanego D. B. kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 5 i 6 części wstępnej wyroku łącznego, wymierzając skazanemu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy.

W punkcie IV - na poczet wymierzonej powyżej kary łącznej pozbawienia wolności po myśli art. 577 kpk zaliczył skazanemu okres kary odbywanej w sprawie III K 1406/10, a także okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie III K 606/10 (tj. 3 dni) oraz okres, w którym odbywał karę orzeczoną w tej sprawie.

W punkcie V - na mocy art. 85 kk, art. 89 § 1 kk i art. 86 § 1a kk połączył wobec skazanego D. B. kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 8 i 10 części wstępnej wyroku łącznego, wymierzając skazanemu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy.

W punkcie VI - na mocy art. 90 § 1 kk, art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączono wobec skazanego środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 8 i 10 części wstępnej wyroku łącznego, wymierzając skazanemu łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w wymiarze 10 lat.

W punkcie VII - na mocy art. 577 kpk na poczet orzeczonej w punkcie V kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie III K 849/11 (tj. 3 dni).

W punkcie VIII - na mocy art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączył wobec skazanego D. B. kary pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 3, 11, 12 i 13 części wstępnej wyroku łącznego, wymierzając skazanemu karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat.

W punkcie IX - na mocy art. 90 § 1 kk, art. 85 kk i art. 86 § 1 kk połączono wobec skazanego środki karne w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych, orzeczone wyrokami opisanymi w pkt 3 i 12 części wstępnej wyroku łącznego, wymierzając skazanemu łączny zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w wymiarze 6 lat.

W punkcie X - na poczet wymierzonej powyżej w punkcie VIII kary łącznej pozbawienia wolności po myśli art. 577 kpk zaliczył skazanemu okresy jego pozbawienia wolności w sprawie II K 312/09, w sprawie IX K 781/11 oraz w sprawie IX K 1631/10.

Nadto na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wyrokiem opisanym w pkt 7 - wobec braku warunków do wydania wyroku łącznego.

Na podstawie art. 576 § 1 kpk ustalił, że w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym poszczególne wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu, zasądził stosowne wynagrodzenie na rzecz obrońcy tytułem świadczonej skazanemu pomocy prawnej z urzędu oraz zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów postępowania w sprawie o wydanie wyroku łącznego, obciążając nimi w całości Skarb Państwa.

Powyższy wyrok łączny zaskarżyli - osobiście skazany D. B. oraz jego obrońca.

Skazany zarzucił wyrokowi:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia odnośnie punktu IV sentencji wyroku, tj. w kwestii zaliczenia okresu pozbawienia wolności na poczet orzeczonej kary łącznej w punkcie III w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy, który zwiększa okres zaliczenia o 1 miesiąc i 19 dni bezwzględnej kary pozbawienia wolności,
2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia odnośnie punktu IX sentencji wyroku, tj. w kwestii połączenia środków karnych w postaci prowadzenia pojazdów w wymiarze 6 lat, gdyż środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów orzeczony wyrokiem w sprawie II K 312/09 w wymiarze 3 lat został w całości odbyty w okresie od 10 października 2008 roku do października 2011 roku (na co wskazuje decyzja Prezydenta Miasta G.),
3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez nieobjęcie wyrokiem łącznym orzeczenia Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 6 lipca 2006 roku, w sprawie o sygn. III K 331/05, a uwzględnionego przez Sąd Rejonowy uprzednio wydający wyrok łączny w sprawie III K 922/13 oraz Sąd odwoławczy w sprawie VI Ka 894/14,
4. naruszenie art. 40 kpk i art. 439 § 1 pkt 1 kpk – gdyż w wydaniu orzeczenia brała udział osoba sędziego, podlegająca wyłączeniu z uwagi na fakt, iż ta sama osoba brała udział w wydaniu orzeczenia w sprawie III K 331/05, które to celowo następnie pominięto w rozpoznaniu wniosku o wydanie wyroku łącznego,

5. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez nieobjęcie węzłem kary łącznej orzeczeń, które spełniają warunki określone w art. 85 kk i należą do tego samego rodzaju przestępstw, wydanych w sprawach o sygn.: IX K 1631/10, III K 331/05, IX K 1837/10 oraz II K 312/09.

Stawiając powyższe zarzuty skazany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca skazanego, zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu błędną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, co w konsekwencji doprowadziło do niezastosowania w stosunku do oskarżonego art. 89 § 1 kk, a zastosowania wobec niego art. 89 § 1a kk, a nadto rażąco niewspółmierność kary wobec skazanego poprzez niezastosowanie zasady pełnej absorpcji.

Zarzucił nadto Sądowi I instancji nieuwzględnienie wytycznych Sądu II Instancji z dnia 9 grudnia 2014r., w sprawie o sygn. akt VI Ka 896/14, a w szczególności niewyjaśnienie kwestii skazania D. B. w sprawie Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt III K 675/11, względnie o innej sygn., do której przyporządkowany jest nr karty dłużnika (...) (Sąd I instancji nie wyjaśnił kwestii skazania).

Skarżący podniósł też brak aktualnej karty karnej, nieuwzględniającej wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach w sprawie o sygn. akt III K 331/05.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego w zakresie pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego okazała się skuteczna o tyle, że w wyniku jej wniesienia Sąd odwoławczy uchylił punkty III – IV oraz VIII – XIII zaskarżonego wyroku, w tym zakresie przekazując sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto zachodziła potrzeba korekty wyroku w jego punktach I, V i VI poprzez wskazanie prawidłowych podstaw wymiaru kar łącznych grzywny i pozbawienia wolności, a także łącznego zakazu prowadzenia pojazdów.

Na wstępie jednak należy podkreślić niezasadność stawianego przez skazanego zarzutu obrazy przepisów postępowania stanowiącej bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 1 kpk, bowiem sędzia biorący udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia nie był osobą nieuprawnioną lub niezdolną do orzekania, nie podlegał także wyłączeniu na podstawie art. 40 kpk. Podniesiona przez skazanego okoliczność orzekania przez tego samego sędziego w 2006 roku w sprawie o sygn. III K 331/05 (najprawdopodobniej na etapie wydawania wyroku nakazowego) nie należy do żadnej z kategorii tych przesłanek, o których mowa w art. 40 § 1 pkt 6, 7 i 9 kpk, stąd podnoszona celowość pominięcia przez Sąd orzekający tego rozstrzygnięcia, choć w istocie miała miejsce przy wydawaniu wyroku łącznego i ustalaniu wyroków skazujących D. B., nie była efektem zamierzonym.

Po drugie, trzeba podkreślić i to, że Sąd Rejonowy, wbrew zarzutowi obrońcy, niezwłocznie po otrzymaniu akt sprawy do rozpoznania, wyjaśnił kwestię ewentualnego skazania wnioskującego w sprawie o sygn. akt III 675/11, czyniąc stosowny zapisek urzędowy w dniu 10 kwietnia 2015r. i ustalając, że pod nr kd (...) jest zaksięgowana należność sądowa – kara porządkowa 500 złotych, zasądzona za niestawiennictwo od świadka D. B. w sprawie oskarżonego J. K. (k. 291 verte). Co prawda zapisek ten nie został odczytany w toku rozprawy, to jednak z załączonych akt wykonawczych tejże sprawy wynika bezspornie charakter tej należności, jak i to, że należność ta została umorzona przez Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 27 lutego 2013r., co znajduje odzwierciedlenie w pisemnych motywach rozstrzygnięcia Sądu.

W wykonaniu zaleceń Sądu Okręgowego, zawartych w pisemnych motywach rozstrzygnięcia, Sąd I instancji w toku postępowania ujawnił kolejne skazania D. B., a to w sprawach Sądu Rejonowego w Gliwicach o sygn. akt IX K 781/11 i IX 1837/10, jak również w sprawie o sygn. IX K 1631/10 (wyrok ostatni, wydany w dniu 21 maja 2014r.). Ten ostatni

wyrok ma znaczenie zwłaszcza w kontekście zarzutu obojga skarżących odnośnie pominięcia przez Sąd orzekający informacji o skazaniu w sprawie o sygn. akt III K 331/05, zawartej zarówno we wniosku inicjującym postępowanie, jak i następnie uwzględnionej w rozpoznawanej uprzednio sprawie o wydanie wyroku łącznego. Jest to ważne o tyle w sprawie niniejszej, że czas popełnienia przestępstw, za które D. B. został skazany w sprawie o sygn. IX K 1631/10 wskazywałby, iż pozostają one w zbiegu realnym w rozumieniu art. 85 kk z tym przestępstwem, co do którego orzeczono wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach w sprawie o sygn. akt III K 331/05, popełnione zostały bowiem przed zapadnięciem w dniu 6 lipca 2006r. wyroku, który miałby wyznaczać pierwszy ze zbiegów przestępstw. Już z tego względu zaskarżony wyrok nie mógł się ostać w tej części, w której Sąd Rejonowy, na skutek pominięcia w części wstępnej wyroku łącznego skazania w sprawie III K 331/05, z obrazą art. 85 kk ustalił zbieg przestępstw popełnionych przed wydaniem w dniu 2 marca 2009r. wyroku w sprawie II K 654/08, obejmując tym zbiegiem także te czyny, których dotyczył wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 21 maja 2014r., w sprawie IX K 1631/10.

Dla właściwej interpretacji art. 85 kk kluczowym jest poprawne zrozumienie pojęcia „pierwszego, chociażby nieprawomocnego wyroku”, który wyznacza graniczny moment czasowy, pozwalający na przyjęcie, że dwa lub więcej przestępstw popełnionych do tego momentu pozostaje w realnym zbiegu. Tym samym dochodzi do uwzględnienia wyłącznie czynników zależnych od sprawcy, a więc tego, czy popełnia on kolejne przestępstwa zanim został pociągnięty do odpowiedzialności karnej. Zawarty w art. 85 kk zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstw. Sąd Rejonowy przyjął, iż owymi pierwszymi chronologicznie wyrokami dla poszczególnych zbiegów przestępstw były odpowiednio: wyrok w sprawie o sygn. II K 654/08, zapadły w dniu 2 marca 2009r. dla przestępstw popełnionych przed tą datą, wyrok w sprawie o sygn. III K 606/10, zapadły w dniu 11 czerwca 2010r. dla przestępstw popełnionych po dniu 2 marca 2009r., a przed dniem 11 czerwca 2010r., oraz wyrok wydany w dniu 30 marca 2011r. w sprawie III K 253/11 dla przestępstw popełnionych po dniu 11 czerwca 2010r., a przed dniem 30 marca 2011r. Trzeba zatem wskazać, że przestępstwo, którego dotyczy wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 grudnia 2013r., sygn. IX K 1837/10 (pkt 12 części wstępnej wyroku łącznego) pozostaje w realnym zbiegu z przestępstwami, których dotyczą: wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 czerwca 2010r., sygn. III K 606/10, wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 10 sierpnia 2010r., sygn. III K 1406/10, wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 16 listopada 2010r., sygn. III K 1219/10 (pkt 5, 6, 7 części wstępnej wyroku łącznego), wszystkie te czyny bowiem zostały popełnione przed datą kolejnego chronologicznie pierwszego wyroku, tj. przed dniem 11 czerwca 2010r. Tak więc, stosownie do brzmienia art. 85 kk, zaistniały podstawy do orzeczenia za nie jednej kary łącznej pozbawienia wolności oraz jednego zakazu prowadzenia pojazdów, czego Sąd I instancji, z obrazą art. 85 kk, nie uczynił. Połączył Sąd Rejonowy bowiem błędnie kary pozbawienia wolności wymierzone wyrokami w sprawach IX K 1837/10 i IX K 1631/10 (pkt 12 i 13 części wstępnej wyroku łącznego) z tożsamymi karami wymierzonymi wyrokami opisanymi w pkt 3 i 11 części wstępnej wyroku łącznego, gdy tymczasem przestępstwa, których dotyczą wyroki z pkt 12 i 13 nie pozostają w realnym zbiegu z przestępstwami wyznaczonymi przez pierwszy ustalony zbieg, a więc popełnionymi zanim zapadł wyrok w sprawie II K 654/09 w dniu 2 marca 2009r. (przestępstwo objęte wyrokiem IX K 1837/10 – pkt 12 - popełnione zostało w dniu 5 sierpnia 2009r., a więc już po wydaniu wyroku w sprawie II K 654/08, zaś przestępstwa objęte wyrokiem IX K 1631/10 – pkt 13 - popełnione zostały w marcu 2005r., czerwcu 2005r. i w sierpniu 2005r., a więc jeszcze zanim zapadł wyrok w sprawie III K 331/05.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał za konieczne uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie jego pkt III i IV, a także VIII, IX, X, XI, XII i XIII, co było konsekwencją nieprawidłowo ukształtowanych kolejnych zbiegów przestępstw przez Sąd I instancji.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy dokona zatem szczegółowej analizy, czy i jakie występują w sprawie zbiegi realne w części uchylonej przez Sąd odwoławczy oraz wyda orzeczenie zgodne z obowiązującymi przepisami, właściwie ustalając granice, w jakich kary łączne pozbawienia wolności (łączne środki karne) mogą być orzeczone.

Sąd Okręgowy, poza konieczną korektą we wskazaniu podstaw wymiaru kar łącznych grzywny oraz pozbawienia wolności, a także łącznego zakazu prowadzenia pojazdów w pkt I, V i VI zaskarżonego wyroku, rozstrzygnięcia te utrzymał w mocy.

Sąd I instancji uznał słusznie, że zachodzą warunki do orzeczenia jednej kary łącznej grzywny z połączenia kar wymierzonych wyrokami opisanymi w pkt 1, 2, 4 i 9 części wstępnej wyroku łącznego; co prawda Sąd ten błędnie ustalił, jak wskazywano wyżej, na pozostawanie przestępstw objętych tymi wyrokami w realnym biegu z przestępstwami, których dotyczą wyroki Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 11 grudnia 2013r., sygn. IX K 1837/10, i z dnia 21 maja 2014r., sygn. IX K 1631/10 (pkt 12 i 13 części wstępnej wyroku łącznego), to jednak kary grzywny nie zostały orzeczone tymi dwoma ostatnimi wyrokami, a zatem i nie dopuszczono się błędu w łączeniu grzywien, nieprawidłowe zaś ustalenie w tym zakresie zbiegów realnych przestępstw nie ma znaczenia dla sytuacji prawnej skazanego w tym zakresie.

Granice kary łącznej określa przepis art. 86 § 1 kk, wedle którego Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar jednostkowych podlegających łączeniu do ich sumy, nie przekraczając górnych granic dla danego rodzaju kar wynikających z powołanego przepisu, przy czym jej wymiar we wskazanych wyżej granicach warunkowany jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo – podmiotowy łączy te czyny. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem, im związek ten luźniejszy, tym przeważać powinno kumulowanie poszczególnych kar (zob. wyrok SN z dnia 25 X 1983r., IV KR 213/83, OSNKW z 1984r., z. 5-6, poz. 65; wyrok SN z dnia 15 V 1990r., IV KR 80/90, Lex nr 22064; wyrok SA w Krakowie z dnia 10 X 1991r., II AKr 127/91, KZS z 1991r., z. 10, poz. 10). Przez związek przedmiotowo – podmiotowy należy zaś rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację oraz czas i miejsce popełnienia każdego z nich (zob. wyrok SA w Krakowie z dnia 2 VII 1992r., II AKr 117/92, KZS z 1992r., z. 9, poz. 50).

W pełni zaaprobować należało zatem rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w zakresie połączenia grzywien ze spraw II K 654/08, IX K 630/08, IV K 1169/09 i IX K 235/10, który wyjaśnił dlaczego zastosował zasadę asperacji, jednak bliską zasady pełnej absorpcji przy łączeniu tych kar, prawidłowo zwracając uwagę na dość odległy związek przedmiotowo – podmiotowy pomiędzy popełnionymi przestępstwami. Trzeba zatem podkreślić, że czyny objęte tymi wyrokami zostały popełnione w znacznych odstępach czasu, na przestrzeni od sierpnia 2007r. do grudnia 2008r., były skierowane przeciwko różnym dobrom prawem chronionym, tj. przeciwko wymiarowi sprawiedliwości, wiarygodności dokumentów i mieniu, stąd i słusznie nie zastosowano pełnej absorpcji, wymierzając jednak karę łączną grzywny bliską dolnej granicy, w jakiej kara ta mogła być orzeczona (górną próg możliwej do orzeczenia kary łącznej, odpowiadającej sumie kar jednostkowych, to 200 stawek dziennych, dolny zaś to ilość stawek 70). Określił wysokość stawki dziennej na kwotę 10 złotych, a więc w wysokości ustawowo najniższej, biorąc pod uwagę obecną sytuację materialną skazanego, który jest osobą pozbawioną wolności i nie osiąga dochodów. Stanowisko to jako prawidłowe Sąd odwoławczy podzielił, utrzymując w mocy pkt I i II zaskarżonego wyroku, z tą tylko korektą, iż wskazał jako podstawę wymiaru kary łącznej grzywny nadto (obok przepisów art. 85 kk i art. 86 § 2 kk) przepis art. 86 § 1 kk, stanowiący o granicy wymiaru kary łącznej.

Utrzymano w mocy także pkt II zaskarżonego orzeczenia, przy wykonaniu jednak tej kary łącznej grzywny będzie miał Sąd Rejonowy w postępowaniu wykonawczym w polu widzenia informację wynikającą z zapisku urzędowego z dnia 18 maja 2015r. (k. 339 akt), z której wynika, iż podlegająca połączeniu kara grzywny w sprawie o sygn. IX K 235/10 została w całości wykonana.

Sąd Rejonowy, w zgodzie z zaprezentowanym powyżej stanowiskiem, dotyczącym poprawnego zrozumienia pojęcia „pierwszego, chociażby nieprawomocnego wyroku”, który wyznacza graniczny moment czasowy, pozwalający na przyjęcie, że dwa lub więcej przestępstw popełnionych do tego momentu pozostaje w realnym zbiegu, prawidłowo natomiast ustalił, że owym pierwszym chronologicznie wyrokiem (w kolejnej grupie) w układzie procesowym skazanego był wyrok Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 30 marca 2011r., sygn. akt III K 253/11, a przestępstwo,

którego dotyczył ów wyrok (pkt 8 części wstępnej wyroku łącznego) pozostaje w realnym zbiegu z przestępstwem objętym wyrokiem

Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 lipca 2012r., sygn. akt III K 849/11 (pkt 10 części wstępnej wyroku łącznego). Przywołane już wyżej okoliczności uwzględniane przy wymiarze kary łącznej, a mianowicie – jak w przypadku tego zbiegu przestępstw - tożsamość zaatakowanych dóbr prawnych oraz działanie w stosunkowo krótkich odstępach czasu, wskazywały na dość bliski związek przedmiotowo – podmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami. Nie był on jednak na tyle ścisły, jeśli się zważy, że popełnione zostały one jednak mimo wszystko w odstępie kilku miesięcy (ponad 4 miesięcy) i niewątpliwie nie były objęte jednym planem działania, tak by uznać, iż w najwyższej z kar orzeczonych za pozostające w zbiegu przestępstwa urzeczywistniało się również bezprawie, jakie wiązało się z popełnieniem przez skazanego kolejnego przestępstwa, godzącego w to samo dobro chronione prawem. Zatem Sąd Rejonowy badając relacje zachodzące pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami prawidłowo stwierdził, że więzi pomiędzy nimi nie były na tyle bliskie, by uzasadniało to wymierzenie kary na zasadzie pełnej absorpcji, a więc w rozmiarze odpowiadającym wymiarowi najwyższej z kar podlegających połączeniu, in concreto w wymiarze 2 lat pozbawienia wolności. Wymierzając karę łączną pozbawienia wolności bliską wymiarowi kary jednostkowej najsurowszej, w wariantcie bezwzględny, słusznie Sąd orzekający miał na względzie nie tylko zmianę przepisów umożliwiających takową decyzję, ale przede wszystkim postawę skazanego, który pomimo wielokrotnych skazań, dawanej mu uprzednio szansy w postaci stosowania środka probacyjnego – warunkowego zawieszania wykonania kar pozbawienia wolności, nie wykorzystywał jej, powracając łatwo i szybko na drogę przestępstwa.

Równocześnie istotne znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Ma zatem rację Sąd I instancji, gdy wywodzi, iż popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji. Absorpcję należy stosować bardzo ostrożnie, biorąc pod uwagę negatywną co do sprawcy przesłankę prognostyczną, jaką jest popełnienie kilkunastu przestępstw. To właśnie względy prognostyczne nakazują przy orzekaniu kary łącznej w wyroku łącznym wzięcie pod uwagę sylwetki skazanego w kontekście jego zachowania w toku odbywania kar pozbawienia wolności, w szczególności w celu ustalenia stopnia, w jakim pobyt skazanego w zakładzie karnym wpłynął na korektę ocenianych negatywnie właściwości skazanego. Prawdą jest, iż w dacie wydawania wyroku łącznego okoliczności dotyczące właściwości i warunków osobistych skazanego w kontekście dostosowania wymiaru kary łącznej do realizacji celów w zakresie prewencji indywidualnej były przez Sąd Rejonowy właściwie oceniane w oparciu o opinię o skazanym nadesłaną z Aresztu Śledczego w G. (jego pozytywne zachowanie, przestrzeganie regulaminu, kodeksowe wielokrotne nagradzanie, ale i dwukrotne ukaranie dyscyplinarne, postępy w procesie resocjalizacji umiarkowane, gdy zważy się na realizację w sposób przeciętny zadań zawartych w programie objętym systemem programowego oddziaływania), wskazuje ona na dobre przystosowanie się skazanego do warunków izolacji penitencjarnej, jego proces resocjalizacji jednak wymaga utrwalenia w tych warunkach. Trudno zatem także skutecznie zarzucić Sądowi meriti dokonania nieprawidłowych ustaleń faktycznych dot. postawy skazanego w procesie jego resocjalizacji.

Ponadto, czego już niestety oboje skarżący nie chcieli zauważyć, ważkie znaczenie przy wymiarze kary łącznej ma wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Popełnienie większej ilości przestępstw jest zaś istotnym czynnikiem prognostycznym, przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji, której zastosowanie jest przecież rozwiązaniem skrajnym, wyjątkowym, podobnie jak sięgnięcie po będącą jej przeciwieństwem zasadę kumulacji (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 12 VII 2000r., II AKa 171/00, OSA z 2001r., z. 2, poz. 5; wyrok SA w Krakowie z dnia 29 VI 2010r., II AKa 100/10, KZS 2010/10/16).

Tymczasem skazany, będąc uprzednio wielokrotnie karany za różnorodne przestępstwa, w tym i dwukrotnie w latach 2008, 2010 za czyny z art. 178a § 1 kk (w zbiegu z art. 244 kk – za drugim razem), w obliczu stosowanego bez powodzenia kilkakrotnie środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszania wykonania kary pozbawienia wolności, w dalszym okresie dopuścił się kolejnych przestępstw, w tym przeciwko mieniu oraz ponownie przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, co musiało niestety stanowić istotny negatywny czynnik prognostyczny,

przemawiający obecnie za orzeczeniem wobec niego kary łącznej opartej na zasadzie aspiracji, choć w jej dolnej granicy (zob. wyrok SA w Łodzi z dnia 20 IX 2001r., II AKa 154/01, Prok. i Pr. z 2002r., z. 4, poz. 26). Taka ugruntowana wówczas postawa skazanego wskazywała niejako na pewien jego sposób życia i lekceważący stosunek do orzeczeń sądowych, co nie mogło pozostać bez wpływu na rysującą się wobec niego negatywną prognozę. Wprawdzie podnoszona przez apelujących aktualna, prawidłowa postawa skazanego w jednostce penitencjarnej, polegająca na zdyscyplinowaniu i podporządkowaniu regulaminowi, winna zasadniczo sprzyjać pozytywnym zmianom w sposobie życia skazanego, choć zasady doświadczenia życiowego uczą, iż nawet umiarkowanie pomyślna prognoza kryminologiczno – społeczna, stawiana wobec osób, które w przeszłości wykazały wielokrotnie oznaki braku odpowiedzialności i samodyscypliny, jest dotknięta dużym stopniem ryzyka.

W tej sytuacji wymiarzenie kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 2 miesięcy, a więc w wymiarze nieznacznie wyższym od najwyższej z kar jednostkowej podlegającej połączeniu, uznać należy za rozstrzygnięcie spełniające kryteria sprawiedliwości i racjonalności w kontekście wyżej wskazanych kryteriów.

Równocześnie słusznie w pkt VI orzeczono na zasadzie pełnej absorpcji łącznie środki karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 10 lat, stąd Sąd odwoławczy jedynie - tak w zakresie pkt V, jak i VI, utrzymując owe rozstrzygnięcia w mocy, wskazał jako podstawę wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności nadto przepis art. 86 § 1 kk, zaś łącznego zakazu prowadzenia pojazdów w miejsce przepisu art. 90 § 1 kk przepis art. 90 § 2 tegoż kodeksu, które w istocie dotyczą wymiaru kary łącznej i możliwości łączenia środków karnych.

Bezzasadność stawianych wyrokowi łącznemu w obu apelacjach zarzutów w omówionym wyżej zakresie oraz brak uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu były powodem utrzymania zaskarżonego wyroku w pozostałej, omówionej wyżej części, z dokonaniem drobnych korekt.

Z uwagi na fakt niepokrycia przez skazanego kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu przez wyznaczonego z urzędu obrońcę, Sąd odwoławczy na stosowny wniosek obrońcy zasądził na jego rzecz od Skarbu Państwa wynagrodzenie w wysokości odpowiadającej minimalnej stawce wynagrodzenia za reprezentowanie strony w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego.

Fakt pozbawienia skazanego wolności i wynikający z niego brak odpłatnego zatrudnienia były podstawą rozstrzygnięcia Sądu odwoławczego o zwolnieniu skazanego z obowiązku poniesienia wydatków postępowania odwoławczego, którymi obciążono Skarb Państwa.